Vi udvikler **byer med kvalitet** sammen

Planstrategi 2019
vedtaget oktober 2019

Aalborg Kommune

Forord

Der er fart på byudviklingen i Aalborg. Nye spændende projekter tager form, og flere planlægges. Især Aalborg og 11 større oplandsbyer med særligt vækstpotentiale, oplever by- og boligudvikling. Fælles for udviklingsprojekterne er, at vi arbejder for at mestre kunsten at skabe byer med kvalitet.

Byrådet har efter en bred borgerinddragelsesproces udviklet en ny vision for Aalborg Kommune under titlen DNA Aalborg. Visionen opsummeres i det overordnede løfte: **'Vi udvikler os sammen'.** Løftet afspejler det særlige sammenhold vi har i kommunen, hvor udvikling i fællesskab prioriteres højt. Det er derfor vi med Planstrategi 2019 siger: **'Vi udvikler by med kvalitet sammen'.** DNA Aalborg indebærer fem pejlemærker, som sætter retning for, hvad vi arbejder for at opnå:

- **Alle kan noget**
- **Med gode forbindelser**
- **Med store oplevelser**
- **I grøn balance**
- **I fællesskab**

I planstrategi 2019 er det overordnede fokus at fastholde ansvarlig vækst samtidig med, at vi sikrer løsninger med kvalitet. Kvalitet er med til at sikre gode rammer for hverdagslivet og kan medvirke til at tiltrække og fastholde borgere i Aalborg Kommune. Aalborg Kommune skal udvikles via aktiv borgerinddragelse, partnerskaber og strategisk byledelse.

Aalborg by udgør rammen om hverdagslivet for knap 2/3 af kommunens borgere. Derfor har vi særligt fokus på den fysiske udvikling af Aalborg med store byudviklingsprojekter, heriblandt etableringen af Aalborg plusbus som byens nye livsnerve, der løfter den kollektive trafik. Vi har samtidig et ønske om at etablere en mulig etape 2 i en nord/sydlig akse for at sammenbinde byen og skabe nye bæredygtige forbindelser og knudepunkter.

11 større oplandsbyer i nærzonen til Aalborg har et særligt vækstpotentiale. Disse byer har en særlig rolle i at understøtte Aalborg som Norddanmarks vækstdynamo og supplere med botilbud, som ikke findes i den tætte by. I kommunens øvrige oplandsbyer og landsbyer arbejder vi efter princippet om fleksible rammer for lokalt forankret udvikling med det mål, at byerne fortsat kan fremstå som levedygtige og attraktive bosætningsbyer.

Bæredygtig udvikling af kommunen afspejles ved, at vi i denne planstrategi forholder os til et udvalg af FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling. Det fulde arbejde med verdensmålene vil blive en central del af den kommende Bæredygtighedsstrategi 2020-2024.

Aalborg Kommune og erhvervsliv har særligt fokus på at skabe flere arbejdspladser. Med Regeringen og Dansk Folkepartis mangeårige trafikaftale er der bl.a. afsat midler til en tredje Limfjordsforbindelse, hvilket medvirker til at styrke erhvervsliv, bosætning og generel udvikling i Nordjylland og Aalborg Kommune.

Samtidig har Aalborg både erhvervslivet, universitetet, mentaliteten og størrelsen til at sætte Danmark på verdenskortet som frontløber for grøn omstilling. Derfor har vi lagt billet ind på at blive ét af Danmarks Grønne Testcenter.

Thomas Kastrup-Larsen
Borgmester

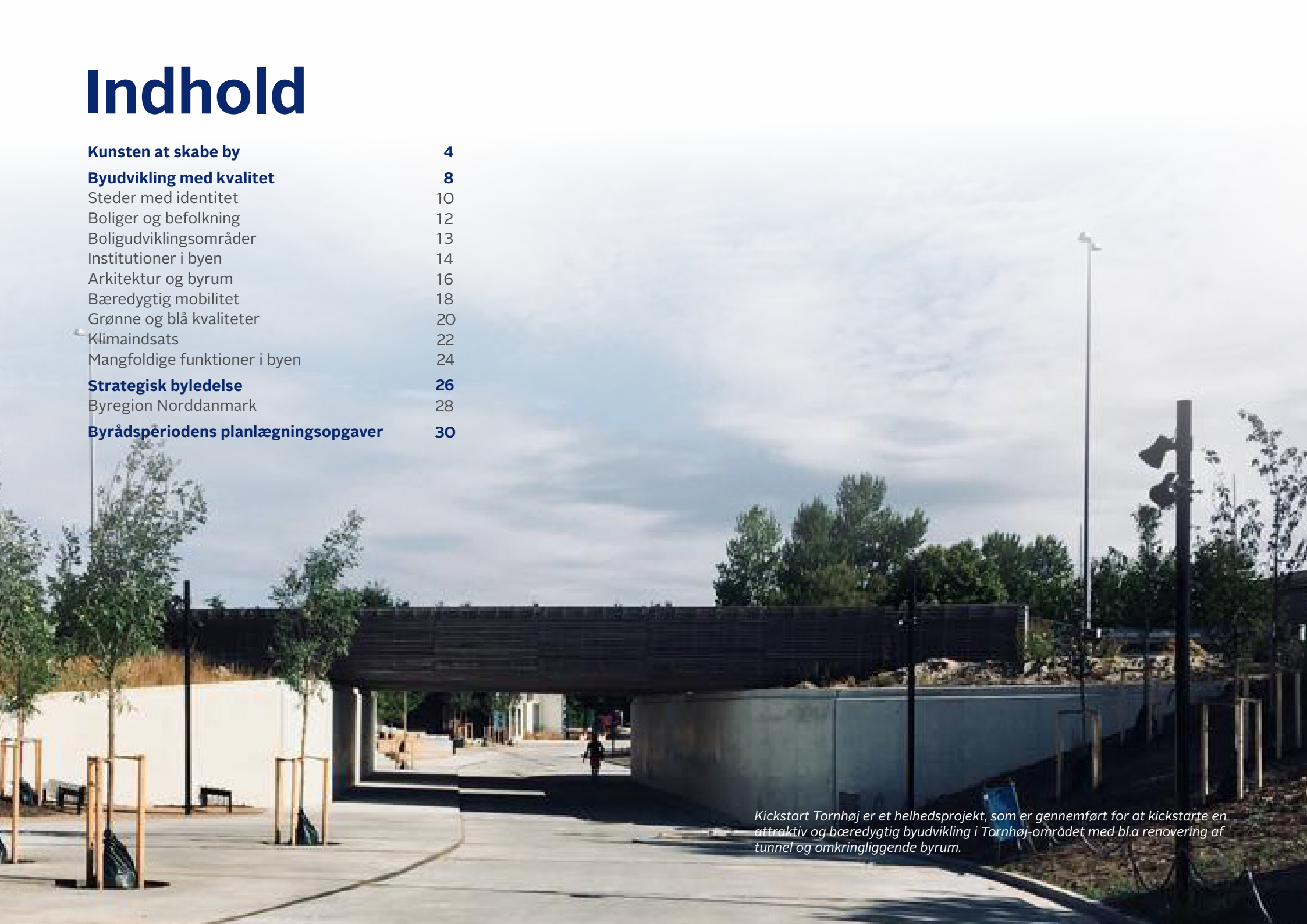
Indhold

Kunsten at skabe by **4**

Byudvikling med kvalitet **8**
Steder med identitet 10
Boliger og befolkning 12
Boligudviklingsområder 13
Institutioner i byen 14
Arkitektur og byrum 16
Bæredygtig mobilitet 18
Grønne og blå kvaliteter 20
Klimaindsats 22
Mangfoldige funktioner i byen 24

Strategisk byledelse **26**
Byregion Norddanmark 28

Byrådsperiodens planlægningsopgaver **30**

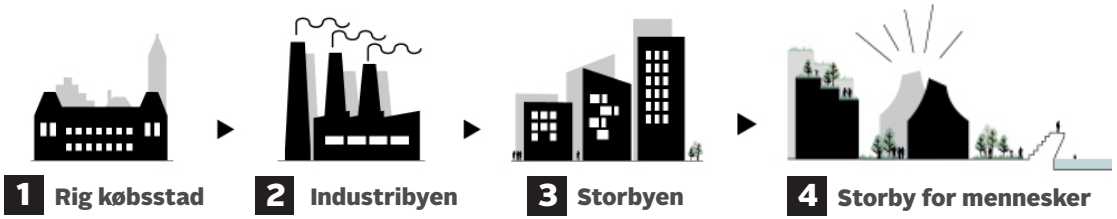
Kickstart Tornhøj er et helhedsprojekt, som er gennemført for at kickstarte en attraktiv og bæredygtig byudvikling i Tornhøj-området med bl.a renovering af tunnel og omkringliggende byrum.

Kunsten at skabe by

Det går godt i Aalborg, men vi skal sikre kvaliteten i alt, hvad vi laver. Kvalitet er et vigtigt grundlag for fortsat vækst. Planstrategien i 2019 bygger ovenpå de forrige planstrategier og lægger vægt på kvalitet i byudviklingen - det handler både om de fysiske rammer om vores liv og om de komplekse processer og samarbejder, der skal til. Vi har fokus på at sikre byudvikling, der er social-, miljø- og klimamæssig bæredygtig.

Kvalitet er et paraplybegreb, som dækker over mange elementer, der indgår i planstrategiens fokus på byudvikling med kvalitet

Baggrund

I Planstrategi 2019 videreføres de centrale greb fra tidligere planstrategier: Aalborgs funktion som Norddanmarks vækstdynamo, vækstaksen, hovedstrukturen fra 'Fysisk Vision 2025' samt integrerede løsninger, der fastslår, at vækst ikke er et mål i sig selv, men skal bruges til at skabe kvalitet for mennesker og miljø. Det nye bidrag i Planstrategi 2019 består i et ekstraordinært fokus på at sikre byudvikling med høj kvalitet.

Overskriften 'Kunsten at skabe by' indikerer, at det er en vanskelig disciplin, som kræver aktiv borgerinddragelse og samarbejde mellem kommunens forvaltninger og partnerskaber med investorer og deres rådgivere.

Fra industriby til vidensby

Gennem de seneste 30-40 år er Aalborg transformeret og vokset fra industri- og arbejderby til en kultur- og vidensby. Aalborg er fortsat en by med meget industri, der i dag er raffineret og videreudviklet.

Aalborgs historie med udbredt skibsindustri, og virksomheder med speciale i glasfiber, pumper, kedler, skibsradioer mv., er medvirkende til, at vi i dag er hjemsted for virksomheder, der er verdensførende inden for bæredygtighed, maritime erhverv, vindenergi, forsyningssektoren, avanceret teknologi og industriel udvikling. Videnserhvervene, vidensdeling og iværksætteri fylder i dag langt mere end tidligere.

Det er bl.a. derfor Aalborg Kommune har lagt billet ind på at blive Danmarks Grønne Testcenter og dermed udstillingsvindue for implementering af innovative energi- og miljøteknologier.

Videnserhvervenes stigende rolle i Aalborg knytter sig blandt andet til Aalborg Universitets eksplosive vækst i antallet af studerende, der steg med 50% fra 2011-2015. Parallelt hermed er der opført mere end 5000 ungdomsboliger i Aalborg. Det svarer til ca. 75% af de almene ungdomsboliger, der blev opført på landsplan i perioden 2010-2016.

Den transformation, Aalborg har gennemgået, har betydet, at byens identitet har udviklet sig, og Aalborg har i dag positioneret sig som en attraktiv studieby med kultur og ungdomsboliger centralt placeret langs havnefronten og i midtbyen. Det har forstærket private investeringer i byen og medvirket til Aalborgs vækst. Aalborgs vækst rækker langt ud over havnefronten. Der gennemføres en omfattende indsats for at fremme bæredygtig mobilitet med en højklasset kollektiv trafikforbindelse i Aalborg, og samtidig udvikles og planlægges der for nye byrum og sammenhænge. Væksten afspejles ved at både indbyggertallet og boligantallet vokser i kommunen.

Med et stigende indbyggertal og boligantal er det vigtigt, at vi arbejder for at balancere udbuddet af forskellige boligtyper i forskellige prisklasser, så der sikres boliger til alle befolkningsgrupper. Samtidig udvikler vi de forskellige bydele og kvarterer med fokus på at styrke deres identitet og kvalitet i arkitektur og byrum.

Også de 11 større oplandsbyer med koncentrationer af parcelhuse vokser og udvikles i byudviklingsplaner baseret på stor borgerinddragelse. Her føjes et nyt lag til parcelhusområderne, hvor vi udbygger med boliger og forbedrer centrale byrum, som styrker byernes identitet.

Ungdomsboliger på første parket langs Aalborg havnefront.

Befolkningsudvikling i kommunen

Aalborg Kommune er et attraktivt sted at bo. Hvert år vokser kommunen med flere end 1000 nye indbyggere. Væksten gælder kommunen som helhed - både i og omkring Aalborg og de 11 større oplandsbyer med særligt vækstpotentiale. Samtidig er der ingen mærkbar tilbagegang i kommunens øvrige oplandsbyer og landsbyer.

Aalborg har haft en særlig rolle som dynamo og drivkraft for vækstudviklingen, men urbaniseringen er en generel samfundsudvikling. Det er en central pointe, at Aalborg Kommunes befolkning som helhed vokser, med fremgang i både Aalborg og kommunens øvrige byer og bysamfund. De forskellige byer tilbyder noget forskelligt, og henvender sig derfor til forskellige befolkningsgrupper.

Befolkningsprognose

Væksten forventes at fortsætte i Aalborg Kommune. Befolkningsprognosen viser, at indbyggertallet forventes at stige med ca. 12.000 personer frem til primo 2030. Det svarer til en stigning på 5,6%, mens der på landsplan forventes en stigning på 5,7% i samme periode. Den forventede vækst i indbyggertallet er udtryk for en fortsat urbanisering.

Til sammenligning er Aalborg Kommune i den forgangne 12-årige periode vokset med ca. 21.500 personer. Væksten i indbyggertallet forventes altså at fortsætte, dog i et lidt nedsat tempo.

Forventningen om befolkningstilvækst er et udtryk for at Aalborgs transformation til attraktiv kultur- og vidensby tiltrækker mange borgere i alle aldersgrupper, også børnefamilier, og fødselsoverskuddet er med til at bære byen frem.

Demografisk prognose

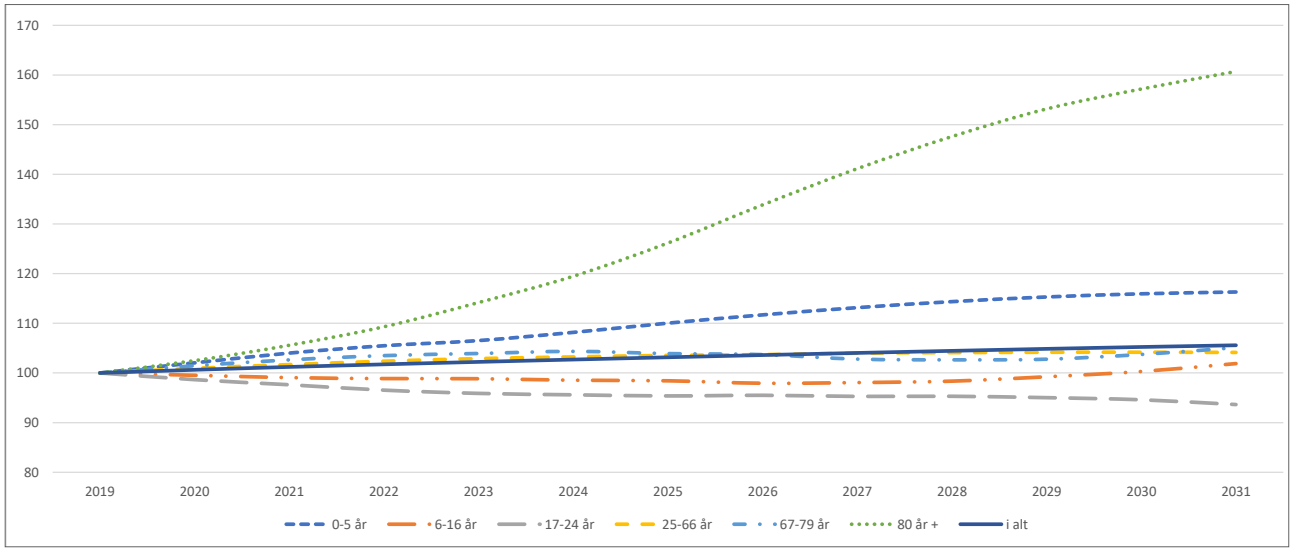
Den demografiske udvikling i 2018-2030 forventes at medføre en markant stigning af borgere over 80 år og børn i alderen 0-5 år. Vi kan derfor forvente at få flere ældre borgere og børnefamilier i kommunen. Vi vil samtidig opleve en reduktion i andelen af unge 17-29 årige. Der vil dog fortsat være en stor andel af denne aldersgruppe, og en væsentlig større procentdel end landsgennemsnittet. Desuden viser landsdækkende statistiske opgørelser en stigning i andelen af personer, der bor alene.

Den forventede befolkningsudvikling kræver bl.a. økonomiske og sociale hensyn, som vi skal planlægge strategisk efter. Eksempelvis indebærer de nye boligbehov og -præferencer, at der stilles ændrede krav til boligmassen om at matche behovet for rækkehuse, seniorbofællesskaber og udvikling af nye boligtyper i kommunen. Samtidig vil vi samarbejde for at opnå integrerede løsninger for at imødekomme fremtidigt behov for øget kapacitet i børneinstitutioner.

Vi vil arbejde for at imødekomme befolkningsprognosens forventede demografiske udvikling ved bl.a. at undersøge hvor og hvordan den stigende gruppe af borgere over 80 år fremover ønsker at bo.

Aldersinddelt udvikling i befolkningen i fht. udgangspunktet i dag (2019)

Aldersgrupper index 100 = 2019

Byudvikling i balance

Byudviklingen skal ske i et tempo og på en måde, der balancerer gode løsninger i arkitektur og fortætning - med kvalitet samt miljø- og klimamæssig balance som konstante pejlemærker.

Vi prioriterer fortætning i vækstaksen under hensyn til stedets fortælling og kontekst frem for byspredning. Fortætning er byudvikling med kvalitet, når det sker med løsninger, der er tilpasset de forskellige områders fysiske karakter og identitet. Den gode fortælling og stærke identitet i områderne er blevet en faktor, der har en betydning både for hele kommunen, men også for den enkelte borger.

Kvalitet i byudviklingen skal ligeledes ske ved at sikre områdernes forskellige grønne og blå elementer.

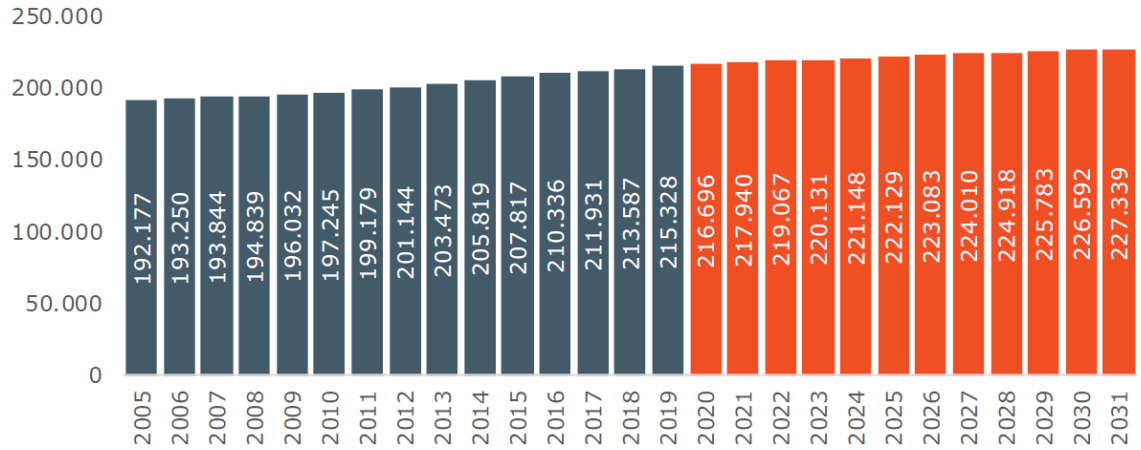
Adgang til naturoplevelser er et vigtigt element i at sikre velvære og trivsel for kommunens borgere.

Bæredygtighed i byggeriet og cirkulær økonomi er desuden et fokusområde for byudvikling med kvalitet, ligesom vi vil arbejde for miljø- og klimamæssigt bæredygtige investeringer i mobilitet i hele kommunen med målsætning om god mobilitet for alle.

At skabe gode løsninger i byudviklingen indebærer også, at vi vil arbejde for investeringer i mobilitet i hele kommunen med målsætning om god mobilitet for alle.

By- og boligudvikling i balance skal desuden medvirke til at sikre mangfoldighed og diversitet, så der udvikles boligområder med blandede boligtyper i forskellige prisklasser, så der sikres boliger til alle befolkningsgrupper.

Hele befolkningen

Aalborg Kommunes befolkningsudvikling og -prognose i perioden 2005-2031.

Grønnegården i Aalborg påbegyndte renovering i 2015 og har modtaget hædrende omtale af Dansk Byggeri i national konkurrence for at revitalisere nedslidte boligområder og satse på kvalitetsbyggerier til glæde for beboere og det omgivende samfund. Grønnegården er i 2018 præmieret af Aalborg Kommune for vellykket facaderenovering og nye uderum.

Byudvikling med kvalitet

2/3 af kommunens borgere bor i storbyen Aalborg, mens resten bor i oplandsbyer, landsbyer og det åbne land. Fælles for os alle er, at vi er knyttet til byer, som derfor er en vigtig ramme om vores liv. Hverdagsliv og bykvalitet er derfor tæt sammenknyttet.

Bykvalitet er mangesidet

Vi skal tage hensyn til den sociale bæredygtighed og bygge boliger, som matcher fremtidens befolkningsudvikling og boligbehov. Vi skal sætte retning for hvor i kommunen, der skal udvikles boligområder, og hvor tæt vi skal bo. Samtidig skal vi sikre høj bykvalitet med mangfoldige områder, hvor beboerne oplever trygge hverdagsrammer og føler sig tilknyttet.

Vi tænker bæredygtigt, når vi bygger, blandt andet fordi vi primært bygger og fortætter inden for byernes eksisterende grænser og prioriterer omdannelse og hensynsfuld fortætning frem for byspredning. Høje huse og fortætning er byudvikling med kvalitet, hvis det gøres på den rigtige måde. Det gælder særligt kvaliteten i arkitekturen og byens rum, der også skal fungere som attraktive mødesteder med grønne kvaliteter. For at opnå den høje kvalitet kræves også en god og grundig hensyntagen til miljøforhold som fx støj og luftforurening, der spiller ind og kan sætte begrænsninger for byggeriet.

Af klimahensyn skal vi reducere CO2-udledningerne og kunne håndtere langt større mængder vand i byen. Klimaforandringerne betyder, at skybrud og voldsomme regnmængder vil forekomme stadig mere hyppigt. Derfor vi vil arbejde med at implementere forskellige tiltag, som kan beskytte mod oversvømmelser.

Endelig skal CO2-udledningerne reduceres ved at prioritere bæredygtig mobilitet. Mobilitet skal indtænkes i hverdagen, så vi i fremtiden bevæger os mere bæredygtigt og fleksibelt til gavn for både miljøet, vores sundhed og trivsel samt bylivet, hvor vi mødes.

Smart City og teknologi får betydning for vores udvikling og adfærd, men det er vigtigt, at det er os mennesker – i fællesskab og hver for sig – der styrer, hvordan vi ønsker at udnytte teknologien.

Alt dette er ikke noget, kommunen kan stå for alene. Det er noget, vi skal gøre sammen. Her er vedkommende borgerinddragelse og partnerskaber vigtig, som det også fremgår af kommunens vision eller grundfortælling: *Vi udvikler os sammen.* Vi vil fortsat styrke borgerinddragelsen og udvikle metoder hertil. Det skal altid stå klart *hvad* involveringen vedrører, *hvad* der er til debat, og dermed hvad der søges input til, og *hvordan* processen er tilrettelagt. Informationen skal være tydelig, og med mulighed for spørgsmål og dialog, og endelig skal der være gennemsigtighed i planer, strategier og projekter.

Helhedsorienteret tilgang

Bæredygtig udvikling og helhedsorienteret tilgang er i fokus for at sikre byudvikling med kvalitet. Det indebærer bl.a. et fokus på cirkulær økonomi, herunder genbrug og genanvendelse af materialer, hvor det er mu-

Godsbanearealet i Aalborg

Vadum Bypark

ligt, så ressourcespild reduceres, og materialer bevarer deres værdi. Det er særligt relevant inden for byggebranchen.

FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling går på tværs af sektorer, organisationer og fagområder, og det er netop, hvad vi har brug for, for at arbejde helhedsorienteret med bykvalitet. I planstrategien arbejdes med syv udvalgte verdensmål, som er særligt relevante for at sikre kvalitet og bæredygtighed i byudviklingen. Desuden indgår afledte effekter fra øvrige verdensmål, som planstrategiens fokus har snitflader til. FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling udfoldes fyldestgørende i den kommende Bæredygtighedsstrategi 2020-2024.

Planstrategi 2019 = 7 ud af 17 FNs verdensmål

Kickstart Tornhøj er et renoveringsprojekt, hvor målet har været at skabe et attraktivt og levende bydelscentrum med livlige mødesteder og butikker. Aktivt byliv og mange forskellige typer af boliger og beboere har været i fokus

Steder med identitet

Et sted er mere end fysikken: vejene, husene og det grønne. Et sted er også alt det, der foregår mellem mennesker og al den betydning, der lægges i stedet. Steder er forskellige, og det gør dem attraktive og interessante. Fortællinger og identitet appellerer til forskellige befolkningsgrupper. Stedstilknytning og oplevelsen af det gode hverdagsliv afhænger af livsform og livsfase.

Sociale fællesskaber

Steder er forskellige, og det er netop dét, der gør dem attraktive og interessante. Forskellige steder rummer forskellige sociale fællesskaber og traditioner, og har varierende fortællinger og identiteter, som appellerer til forskellige befolkningsgrupper. Stedstilknytning og oplevelsen af det gode hverdagsliv afhænger i høj grad af livsform og livsfase. Vi skal kunne tilgodese samtlige befolkningsgruppers behov og ønsker for bolig- og byområder i vores byplanlægning - med gode rammer for kulturliv, sundhed og trivsel.

Stedets tre dimensioner

Steder består ikke kun af fysik i form af bebyggelse, veje, træer og byrum. De består også af praksis i form af funktionerne og det sociale liv, der finder sted. Endelig er den symbolske 'fortælling' eller 'identitet', som stedet tillægges, vigtig. Stedernes fysiske, symbolske og sociale dimension varierer og gør det kompliceret at definere og udvikle et sted. Men det er vigtigt, at vi i planlægningen altid tager hensyn til de særlige forhold, som gør sig gældende.

Vi udvikler os sammen

Der knytter sig forskellige fortællinger og stedsidentiteter til hver by og byområde. Udvikling af steder er derfor komplekst, og det er vigtigt, at det sker med afsæt i de lokale fortællinger og identitet. Her er det beboerne og lokale interessenter, som er eksperter - de kender området indefra og færdes her i hverdagen.

Strukturer og relationer

Skellet mellem to nabobydele kan ikke tegnes nøjagtigt op. Opfattelsen vil variere alt efter hvem man er, hvordan man bruger byen, og hvilke områder man bevæger sig igennem i hverdagen. Dermed bliver selve ruterne også væsentlige for byudvikling.

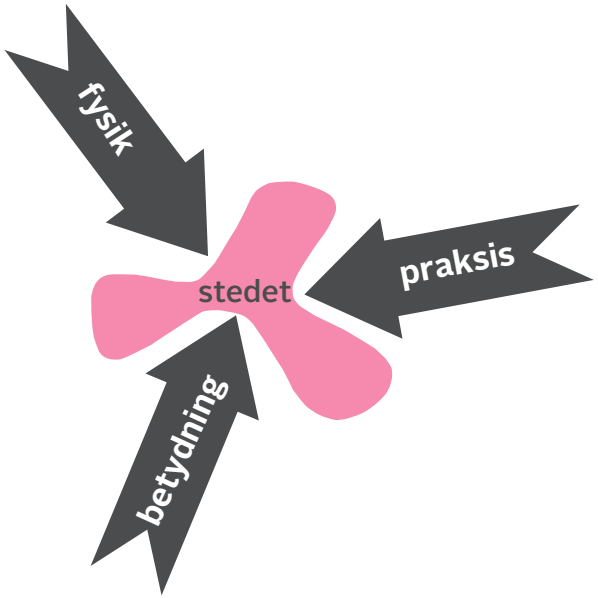
Forskelle og grænser mellem to nabobyer eller -bydele er noget mange interesserer sig for og har en holdning til. Det hænger bl.a. sammen med, at stedet ofte bruges som en identitetsmarkør, der er med til at positionere beboerne i forhold til byens eller bydelens image og fortælling. Derfor er by- og bydelsgrænser og relationerne til øvrige naboområder vigtige i planlægning for boligudvikling og mobilitet i bydele og oplandsbyer.

Forskellige udfordringer og indsatser

Nogle byer eller byområder oplever vækst og stor interesse for investeringer, mens andre står mere stille. Områderne rummer forskellige udfordringer og potentialer, og derfor er der forskel på, hvad og hvor meget der er brug for at lave om og udvikle.

Fx er der i de deciderede byudviklings- og byomdannelsesområder behov for at skabe noget helt nyt - en ny fortælling og organisering af stedet med nye knudepunkter og mødesteder, og det skal der arbejdes bevidst med. Derimod kan der i veletablerede og i forvejen attraktive bydele ofte være behov for at styrke eksisterende kvaliteter, fx via grønne stisystemer, et bydelscenter etc. Vi arbejder derfor med forskellige indsatser i områderne.

Byplanlægningen udvikles og kvalificeres ud fra stedsspecifikke udfordringer, behov og ønsker.

Et sted konstrueres af fysik, praksis og betydning. Udvikling af steder er således en meget kompleks proces

Social bæredygtighed

Bæredygtighedsbegrebet rummer tre hovedtemaer; økonomisk, miljømæssig og social. Begrebet social bæredygtighed er elastisk og svært at afgrænse, definere og måle. Derfor er det en kompleks opgave at sikre social bæredygtighed i vores byer og bydele. Social bæredygtighed omhandler emner som demografiske ændringer, identitet, stedtilknytning, tryghed, sammenhængskraft, fællesskab samt adgang til mødesteder, services, uddannelse og sundhed – blot for at nævne et udsnit.

I Aalborg Kommune arbejdes der blandt andet med social bæredygtighed ved at undersøge denne i tre konkrete bydele. I forbindelse med byudviklingsplanerne for Vestbyen, Vejgaard og Nørresundby er der indsamlet omfangsrige data via online spørgeskemaer, som er udsendt til alle borgere, der er fyldt 18 år med afsæt i ovenstående temaer. Formålet er at identificere de styrker og udfordringer, der knytter sig til den sociale bæredygtighed i de tre konkrete bydele i Aalborg. Denne viden kan medvirke til at belyse fokusområder og indsatsområder for den sociale bæredygtighed, som byudviklingsplanlægning og -projekter kan arbejde med at løse.

Sikring af social bæredygtighed i kommunen er én af de pointer, som borgerne fremhævede i den kommunale visionsproces DNA Aalborg. Det er en særlig aalborgensisk indstilling, at vi står sammen og i fællesskab giver hinanden mulighed for at leve et sundt og meningsfuldt liv, bl.a. ved at sikre mangfoldige boligområder med gode boliger i alle prisklasser.

Hvilken type indsats - hvor?

Nogle af de gamle sygehusbygninger ved Sygehus Nord er med til at skabe en særlig identitet til området, der også vil sætte sit præg på området efter sygehuset er udflyttet

Boliger og befolkning

Med strategisk boligudvikling i kommunen vil vi sætte retning for fordeling, beliggenhed og kvalitet af boligmassen og sikre rammer for mangfoldighed og diversitet både i fht. beboersammensætning, boligtypologier, boligpriser og ejerforhold. Boligområderne skal variere og supplere hinanden, og samtidig skal vi arbejde for at skabe balance mellem boligudbud og -efterspørgsel.

Mangfoldige boligområder

Kommunes byer, bydele og landdistrikter med varierende kvaliteter og funktioner skal supplere hinanden og indrettes til forskellige befolkningsgrupper. Områdernes forskellighed gør det spændende at færdes deri, hvilket er en kvalitet. Det er samtidig vigtigt, at områder ikke er for ens og appellerer til samme målgruppe af beboere for at undgå, at de konkurrerer mod hinanden.

Vi vil arbejde for at skabe byvækst og boligudvikling med forskellige kvaliteter, mangfoldighed og diversitet ift. befolkningsgrupper, boligtyper, prisklasser og ejerforhold.

Aalborg har udmærket sig ved at have et stort udbud af almene boliger, og dermed boliger i forskellige prisklasser, herunder bl.a. billige ungdomsboliger til studerende ved havnefronten. Vi vil fortsat have fokus på at tilbyde boliger i forskellige prisklasser, størrelser og beliggenhed for at balancere udbuddet af ejerboliger og lejeboliger, herunder de almene boliger.

Boligudbud og -efterspørgsel

Væksten og udviklingstempoet har i de seneste år været høj, og boligmassen er steget i Aalborg Kommune. Kortet på næste side illustrerer større igangværende og planlagte boligbyggerier i Aalborg og vidner om fortsat høj aktivitet i boligbyggeriet.

Vi skal sikre, at udvikling af nye boliger bedst muligt matcher de boligbehov, -ønsker og -muligheder, som efterspørges i vores byer, bydele og landdistrikter. Vi skal undgå kannibalisering mellem nye byudviklingsområder. Derfor kan det være en overvejelse at prioritere byudviklingen. Der skal etableres en robust balance mellem befolkningsfremskrivningen og befolkningens boligønsker og økonomi.

Boligprognoser indikerer, at der fortsat er stor interesse for at bo i midtbyen, og derfor har vi fokus på omdannelse og fortætning med kvalitet her. Desuden ses en øget efterspørgsel på boliger i forskellige prisklasser, bl.a. til den stigende gruppe af personer, der bor alene.

Også seniorboliger, og seniorbofællesskaber til den voksende gruppe af ældre i kommunen, forventes der fremover øget efterspørgsel på. Samtidig søger mange børnefamilier mod boligområder i Aalborgs bydele og oplandsbyer, hvilket vi bl.a. har fokus på i byudviklingsplanerne for de 11 større oplandsbyer og Aalborgs bydele.

Boliger på Godsbanearealet

Boligområde i Vestbjerg

Boliger i Nørregade

Boligudviklingsområder i Aalborg

Principelle udpegninger af større igangsatte og planlagte boligudviklingsområder primo 2019

Institutioner i byen

Skoler og dagtilbud udbygges efter kapacitet, tal og prognoser, men betyder også meget for kvaliteten i byområderne. Med store by- og boligudviklingsområder på vej er der behov for nytænkning og samarbejde – på tværs i kommunen. Fokus på institutioners lokalisering er nødvendig for at skabe kvalitet i byen, bydelene, oplandsbyerne og landsbyerne.

Skoleområdet

Nærhed mellem bolig, skole, børnepasning, fritidsaktiviteter, indkøbsmuligheder mv. har stor betydning for, om det område, man er bosat i, opleves som velfungerende. Det kræver samarbejde og strategisk planlægning at kunne dække hverdagslivets behov i nærmiljøet.

Skoleforvaltningen og By- og Landskabsforvaltningen har gennem flere år samarbejdet om at samtænke udviklingen på børne- og skoleområdet med byplanlægning og sikre skoleveje. Skoledistrikter er vigtige for børnefamiliers tilhørsforhold og identitet, og ændringer i skolestrukturen er derfor altid en kompleks øvelse med stor betydning, der kræver grundige overvejelser.

Nogle vigtige pointer fra samarbejdet er:

- Skolen bør så vidt muligt ligge centralt i distriktet, både af hensyn til børnenes skoleveje og af hensyn til skolens muligheder for at fungere som centrum for lokalsamfundet - også uden for skoletid,
- Ved trafiksikkerhedsproblemer skal der overvejes foranstaltninger i arbejdet med sikre skoleveje,
- Skoledistrikterne bør så vidt muligt rumme forskellige boligtyper for at sikre, at alle børn oplever diversitet i befolkningssammensætningen i deres hverdag. Det er med til at fremme den sociale bæredygtighed, og udgør samtidig én blandt flere forebyggende indsatser, som kan medvirke til, at Aalborg Kommune undgår ghettoområder.

Stigsborg Havnefront med boliger og rekreativt område nær det kommende børne- og ungeunivers

Det kommende børne- og ungeunivers ved Stigsborg Havnefront er et eksempel på tværkommunalt samarbejde for at sikre integrerede løsninger. Her opføres en ny bygning, som kommer til at rumme både skole og dagtilbud i rammer, som tilskynder børnenes bevægelse og udeliv. Der lægges vægt på, at børne- og ungeuniverset får stor sammenhæng til omgivelserne med stor betydning for hele Nørresundby. Samtidig prioriteres sikre skoleveje til og fra området.

Aalborg Øst udvikles kraftigt i disse år. Der renoveres store områder, fx omkring Tornhøj. Ved Gigantium-området planlægges for mange nye boliger. Byrådet ønsker derfor en åben diskussion om skole- og dagtilbud i området - og det er besluttet, at der skal udarbejdes en analyse, som lægger op til en række forskellige scenarier, som byrådet kan diskutere.

Børnehaven i Karolinelund indgår i omdannelsen og opfylder et vigtigt behov i midtbyen

Børnehaver

Børnefamilier i Aalborg Midtby har med børnehaven i Karolinelund fået en mulighed for dagtilbud i nærheden. Børnehaven i Karolinelund er udformet med vægt på indpasning i landskabet. En del af legepladsen er indbygget i en skrænt, der samtidig virker som støjvold.

Børnehavens placering i Karolinelund, som er et offentligt rekreativt område, giver mulighed for, at børnehavebørnene let og hyppigt kan bruge parken. Det er også med til at aktivere parken, skabe byliv og øge mangfoldigheden blandt parkens besøgende.

Ældre- og Handicapområdet

Fremtidens Plejehjem på Nørresundby Havnefront er et godt eksempel på, hvordan en visionær institutionsplanlægning har været en vigtig brik i byudviklingen med kvalitet. Her har erfaringen været, at plejehjemmet med 'Victors Madhus' i stueetagen har medvirket til at styrke bylivet og generere arbejdspladser og spisende gæster i området.

Botilbuddet Tornhøjgaard har været en vigtig medspiller i byomdannelsesprojektet Kickstart Tornhøj

Demensplejehjemmet Tornhøjhave og Botilbuddet Tornhøjgaard er et andet eksempel på, at nye institutioner i et større byudviklingsprojekt er vigtige medspillere til at skabe kvalitet i byudviklingen - her med etablering af et centralt fortættet bydelscentrum ved Tornhøj.

De nye bygninger har nu aktive facader med indgangene vendt ud mod den nye hovedgade Astrupstien og byrummet ved Byparken. Projektet er et eksempel på helhedsorienteret samarbejde mellem kommunens forvaltninger, hvor alle har bidraget og løftet i flok.

Byrådet vil fortsat, og i endnu højere grad end i dag, samarbejde på tværs af kommunens forvaltninger for at skabe kvalitet med nye institutioner, der er integrerede i deres omgivelser og udgør sunde rammer for målgruppernes trivsel.

Fremtidens Plejehjem og 'Victors Madhus'

Arkitektur og byrum

God arkitektur er det, der binder tingene sammen og skaber balance i mødet mellem mennesker, bebyggelser og byrum. I Aalborg Kommune har vi netop udarbejdet en ny arkitekturpolitik, som fokuserer på at sikre kvalitet og arkitektoniske løsninger. Arkitekturen ses som et værdiskabende element i udviklingen af den gode by.

Bæredygtig arkitektur

Aalborg Kommunes vækst gælder særligt i Aalborg hvor cirka 2/3 af kommunens borgere er bosat. Det stigende indbyggertal i Aalborg er et udtryk for den generelle samfundsudvikling med stadig stigende urbanisering, hvor mange finder det attraktivt at bo i byen, hvilket kræver flere boliger. For ikke at bebygge hele kommunens areal arbejder vi for, at byen primært udvikles inden for de eksisterende grænser via omdannelse og fortætning.

Vi sætter fokus på, hvordan vi kan udbrede cirkulær økonomi, når vi bygger og skaber by, ved at arbejde med det eksisterende - og genanvende bygninger og byggematerialer, hvor det er muligt. Bæredygtig arkitektur har en lang levetid og skal kunne skifte funktion over tid og anvendes i mange år.

Vi arbejder for at sikre kvalitetsrige og bæredygtige by- og boligmiljøer ud fra et cirkulært perspektiv, hvor der gives plads til dynamiske byomdannelsesprocesser med blik for at bevare, transformere og gentænke eksisterende bygninger og landskabstræk med identitet.

Byrum til kultur og byliv

Når vi etablerer nye eller omdanner eksisterende byrum og byområder, er et hovedformål at understøtte det mangfoldige byliv. Målet er bl.a. at skabe rammer for et aktivt forenings- og fritidsliv, kultur og oplevelser i tråd med visionens pejlemærke om, at vi udvikler en kommune, hvor der ikke er langt til de store oplevelser. Et aktivt og mangfoldigt fritidsliv og kulturliv er en væsentlig del af byudvikling med kvalitet bl.a. i form af rum for kunst og kulturtilbud, der kan medvirke til at styrke et områdes aktiviteter, fællesskaber og beboersammensætning og dermed områdets puls og identitet.

Byrum for byliv skal også medvirke til at sikre attraktive rammer for vores daglige møde om hverdagens forskellige gøremål. Overalt skal vi have øje for at understøtte det gode samspil mellem det, som foregår inde i bygningerne og i rummet mellem husene.

Strækningen mellem Nytorv og Nordkraft vil få en særlig rolle som et centralt byrum og en del af et cirkulært oplevelsesflow i midtbyen

I 2018 blev Grindsted Skole præmieret med Aalborg Kommunes Arkitekturpris for "Ny arkitektur indlevet i landsbymiljøet". Grindsted Skole er et eksempel på god arkitektur med indflydelse på pædagogik og et samlingssted for byen

Large, medium og small

En central pointe i arkitekturpolitikken er, at bygninger altid skal udvikles under hensyn til sin kontekst ud fra tre skalatrin: large, medium og small. Som illustrationen viser, skal et projekt starte med at forholde sig til skalatrinnet i large. Her skal udviklingsprojektet sikre sammenhæng til de dominerende eksisterende træk i området, bydelen og byen. Næste skalatrin, medium, omhandler mødet mellem menneske og bygning, hvor der skal sikres samspil med omkringliggende bygninger og funktioner. Sidste skalatrin, small, har fokus på, at bygningens konkrete udformning, detaljer og materialevalg skal være kvalitetsrig og bæredygtig.

Kravet om at udvikle nye bygninger med omtanke for konteksten er med til at sikre, at nye projekter placeres og udformes under hensyn til omgivelserne.

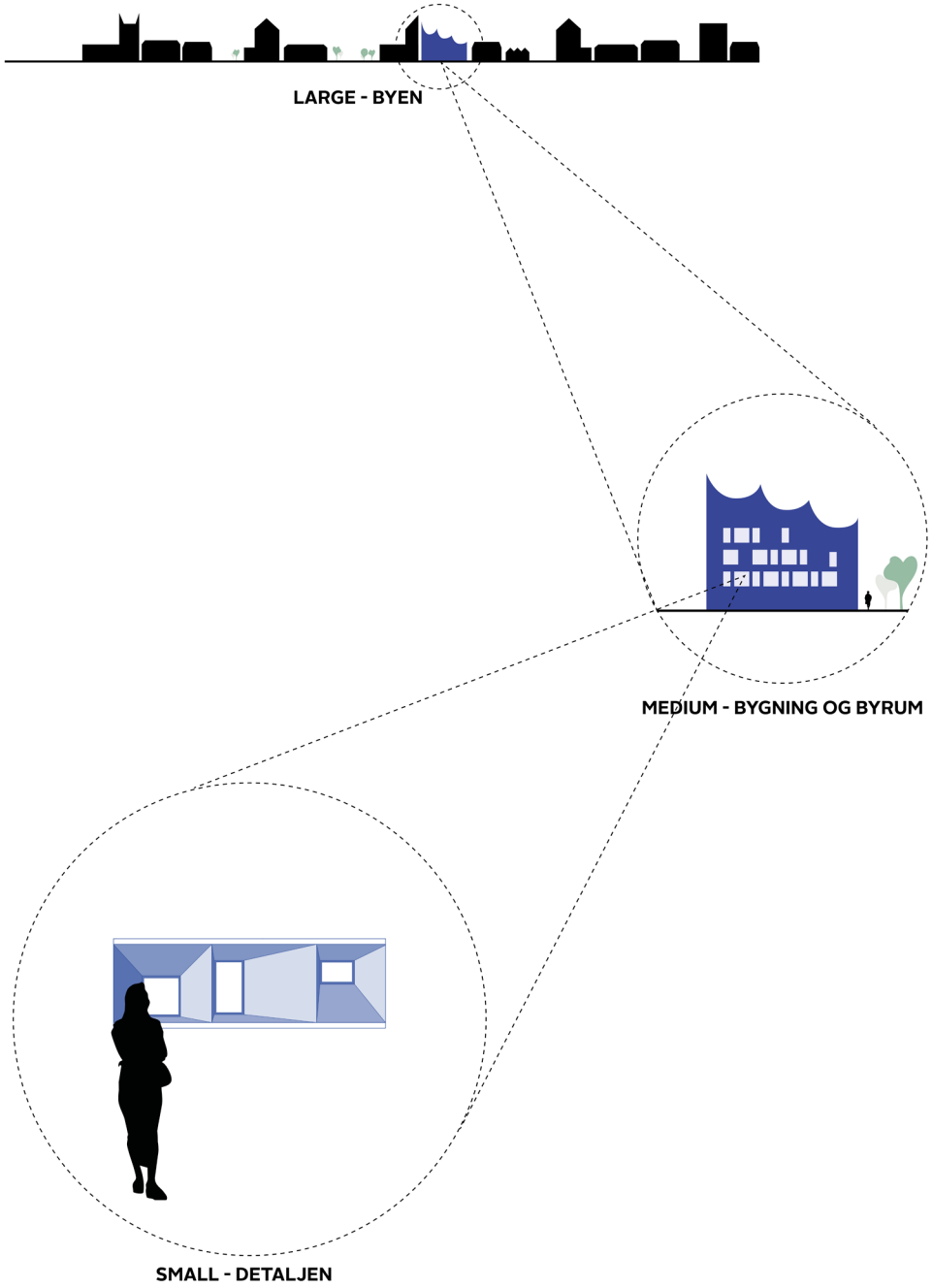
Princippet om, at nye projekter skal forholde sig til sin kontekst i large, medium og small, gælder desuden for højhuspolitikkens retningslinjer og anbefalinger for opførelse af nye højhuse samt i fortætningspolitikken.

Screeningsværktøj

Arkitekturpolitikkens principper med de tre skalatrin understøttes af et screeningsværktøj, som sikrer, at nye bygninger opføres med fokus på at bidrage med kvalitet til deres omgivelser. For hvert skalatrin findes en række redskaber og spørgsmål, som udviklingsprojektet vurderes ud fra for at sikre, at der bygges med udgangspunkt i det specifikke sted.

Screeningsværktøjet for arkitekturpolitikken kan anvendes på alle typer projekter, ikke mindst fortætningsprojekter. Udbredelsen af screeningsværktøjet skal medvirke til, at alle borgere/bygherrer behandles ens, mens de forskellige projekter behandles ud fra deres kontekst.

Planstrategiens løfte om, at *'Vi udvikler by med kvalitet sammen'* forpligter alle involverede fra developere, rådgivere, bygherrer og kommunen til selv at være ansvarlige for at opnå gode løsninger og kvalitet i udviklingen af nye by- og boligområder.

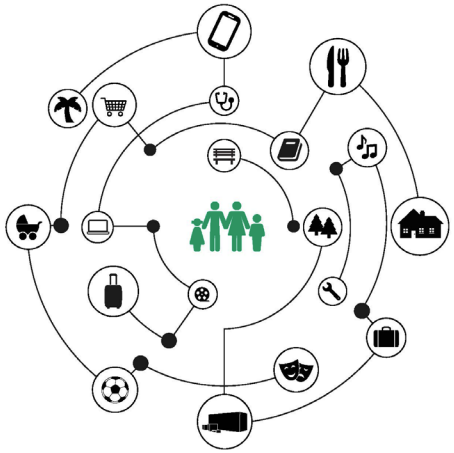
Bæredygtig mobilitet

Bæredygtig mobilitet udgør en central kvalitet i byudviklingen. Mobilitet er en af grundforudsætningerne for det gode hverdagsliv for mennesker. Trafikkens rum skal designes og afbalanceres i forhold til fodgængere, cyklister, kollektive trafikanter og bilister. Kvaliteten af fremtidens trafikrum skal løftes og sikre sundhed, bæredygtighed og byliv.

Mobilitet

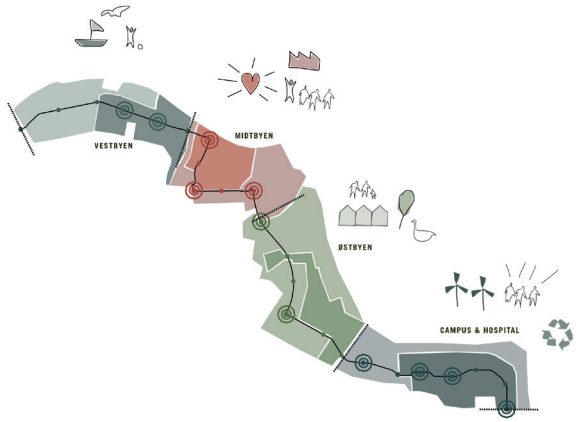
Mobilitet er det, der sammenbinder hverdagslivets aktiviteter og destinationer og skaber tilgængelighed til funktioner i vores hverdag. Det er forudsætningen for, at mennesker og varer kan komme rundt, og at vores samfund kan fungere. Valg og sammensætning af forskellige mobilitetsformer afhænger i høj grad af livsstadie og geografisk kontekst og varierer fra person til person. I byudviklingen er det vigtigt at skabe rammerne for det smarte og bæredygtige valg af transportmidler. Derfor har vi fokus på at øge fremkommeligheden i byen - også for gangbesværede og personer med handicap.

Byliv, sundhed og mobilitet

Der er tæt sammenhæng mellem kvaliteten af de offentlige byrum og brugen af offentlig transport. Kvaliteten af de bymæssige omgivelser er central for fodgængere og dermed for bylivet og muligheden for at reducere brugen af biler i byerne.

Aalborg plusbus er er en miljøvenlig højklasset busforbindelse på banevilkår. Plusbussen anlægges mellem travbanen i Aalborg Vestby og Nyt Aalborg Universitetshospital i Aalborg Øst og kommer til at udgøre Aalborgs nye livsnerve og trafikale rygrad. Visionen er, at den skal fungere som en 'horisontal elevator', der binder byens funktioner og geografiske områder tættere sammen via stationerne, der som knudepunkter også forbindes med attraktive cykel- og fodgængerforbindelser. Det giver bedre mulighed for at kombinere forskellige mobilitetsformer, og skal motivere flere til at blive fodgænger, cyklist og passager i kollektiv transport og reducere trængsel og forurening. Derfor skal der også sikres gode kollektive forbindelser til områder beliggende uden for plusbussens dækningsområde.

Aalborg plusbus sammenbinder forskellige kvarterer på ruten og deres tilhørende stedsidentiteter og kvaliteter.

Når der skabes trafikale knudepunkter og mødesteder med mulighed for at kombinere forskellige mobilitetsformer, medvirker det til at fremme fysisk aktivitet og luftkvalitet samt mangfoldige byrum. Bæredygtig mobilitet er dermed et væsentligt parameter i byudvikling med kvalitet.

+plusbus

Trafikhåndtering og drivkraft for byudvikling

Byrådet ønsker at undersøge muligheden for at etablere etape 2 af plusbussen i en nord/sydlig akse til at supplere etape 1 og sammenbinde byen i en tværgående trafikal rygrad. De to højklassede kollektive forbindelser skal tjene flere formål.

Fra et mobilitetsperspektiv er plusbussen essentiel for at sikre tilgængelig bæredygtig kollektiv trafik, der gør det nemt og hurtigt at transportere sig gennem Aalborg - og som samtidig sikrer byliv og mobilitet i balance. Plusbussen er med andre ord et effektivt redskab til at håndtere trafikale trængselsudfordringer på tværs af Aalborg.

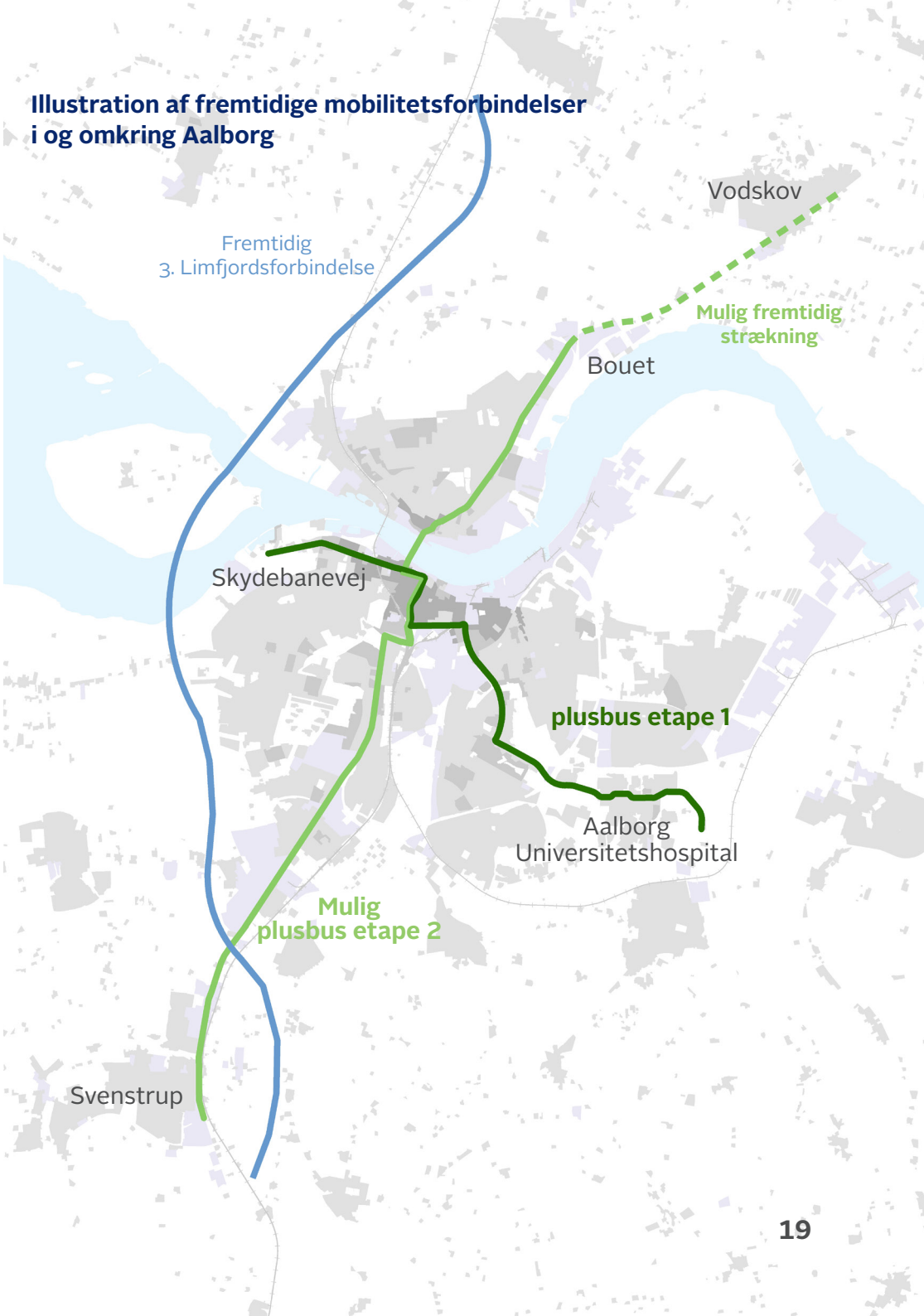
Set fra et byudviklingsperspektiv udgør plusbussen en central drivkraft for byudviklingen, fordi den med sin omgivende udviklingszone virker retningsgivende for koncentrationen af udviklingsprojekter. Her skabes trafikale knudepunkter med mulighed for bymæssig fortætning, hvor der samtidig fokuseres på at skabe bykvalitet ved at raffinere byrummene og indfaldsvejene til de omkringliggende boligområder og virksomheder.

Mobilitet 2040 er udgangspunkt for handlinger

Handlingsplanen Mobilitet 2040 sætter målsætninger før virkemidler. Målsætningerne for Aalborg by, oplandsbyerne og landdistrikterne drejer sig bl.a. om byliv og mobilitet i balance, der sikrer mobilitet for alle med fokus på forskellige bæredygtige mobilitetsformer, fremkommelighed, mere dynamisk brug af infrastrukturen, styrkelse af rekreative og lokale forbindelser og mere fleksibel mobilitet. Målsætningerne skal virke styrende for valg af projekter og handlinger, der løbende udvikles.

Byrådet har gennem længere tid arbejdet for at sikre en effektiv infrastruktur på tværs af Limfjorden, bl.a. ved at tilkendegive bidrag til finansiering af en tredje Limfjordsforbindelse. Regeringen og Dansk Folkeparti har i marts 2019 fremlagt en mangeårig trafikaftale, der omfatter en tredje Limfjordsforbindelse. Aalborg Kommune bidrager med samlet 600 mio. kr. fra kommunens anlægsbudget

Illustration af fremtidige mobilitetsforbindelser i og omkring Aalborg

Grønne og blå kvaliteter

Vi skal sikre kvalitet og mangfoldighed i byernes grønne og blå elementer - for naturens, menneskers og vores fælles fremtids skyld. En rig og sammenhængende natur er vigtig for dyre- og planteliv og til glæde for de mange mennesker, der gerne vil opleve og færdes i naturen. Grønne omgivelser styrker følelsen af trivsel og velvære og sikrer gode rammer for hverdagslivet.

Grøn balance

I den netop gennemførte kommunale DNA-proces har borgerne tydeligt peget på, at det er vigtigt at prioritere hensyn til natur og grønne områder som en del af rammerne for det gode hverdagsliv. Et pejlemærke for den fremtidige udvikling, som byrådet efterfølgende har besluttet, er, at vi i den fremtidige udvikling skal understøtte det gode liv 'i grøn balance'.

Grønne kvaliteter skal forenes med byudvikling. 'Det byggede' og 'det groede' er to sider af samme sag, og skal ikke ses som modsætninger. Det grønne skal både rumme rekreative kvaliteter og egentlige naturkvaliteter. Naturoplevelser er ikke forbeholdt store sammenhængende naturområder som fx Hammer Bakker, Lille Vildmose og Himmerlandske Heder, men indgår også i byens puls, fx via oplevelsen af fjorden, store markante træer eller Østerå som et åbent vandløb. Også i det små kan og skal indsatsen for biodiversitet og egentlig natur bidrage til grønne kvaliteter i nærmiljøet.

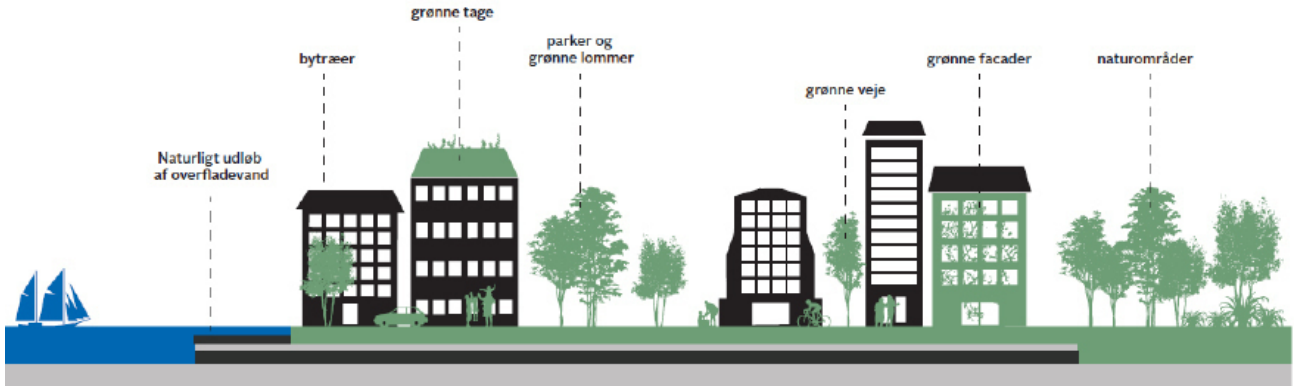
Sikring af grønne kvaliteter i byerne handler ikke kun om rekreation og nydelse for øjet, men i høj grad også om klimaløsninger, byhaver, grønne tage og facader og vildt krat. Det er vigtigt, fordi nærhed til natur og grønne rammer for hverdagslivet er med til at sikre trivsel, sundhed og tryghed til beboere og besøgende i de grønne områder.

Det understøtter samtidig vores rolle som visionskommune i fht. 'Bevæg dig for livet' og vores sundshedspolitik, hvor vi arbejder for at sikre, at vi i Aalborg Kommune har de bedste rammer og betingelser for, at flest mulige borgere kan leve et godt, langt, sundt og aktivt liv.

Aalborg Kommune skal være en attraktiv bosætningskommune med rig natur - både nu og i fremtiden.

Netværk af strækninger og grønne områder

Der skal lægges øget vægt på at sikre ruter og forbindelser med grønne og blå kvaliteter. Det gælder både i Aalborg, oplandsbyerne og det åbne land.

Et af byrådets nye pejlemærker omhandler grøn balance

Udover egentligt ophold foregår en stor del af vores oplevelse af det grønne, landskabet og naturen mens vi bevæger os, hvadenten det er til fods, på cykel, i bus eller bil. Derfor er begge dele vigtigt: attraktive møde- og opholdssteder - til ro, fordybelse, aktiviteter og leg - og sammenbinding af de grønne kvaliteter, især via de ruter, som benyttes mest i dagligdagen.

Der sættes et særligt fokus på at skabe attraktive fodgængerforbindelser. Det er som fodgængere, at vi kommer tættest på bymiljøet og mødes ansigt til ansigt med hinanden. Som den anerkendte danske arkitekt og byplanlægger Jan Gehl har gjort opmærksom på, er mennesket et 'gådyr', der opfatter omgivelserne med en maks. hastighed på 5 km/t. Bylivet - i øjenhøjde - leves af fodgængere.

Der skal også et særligt fokus på at sammenbinde byområder med de omkringliggende landskaber og naturområder via økologiske forbindelser til gavn for både mennesker og natur. For at sikre vigtige naturområder og vigtige rekreative områder, undersøges muligheden for fredning af udvalgte områder.

Aktuelt arbejdes der på, at samle kommunens naturinteresser i et sammenhængende Grønt Danmarkskort, som strækker sig helt fra stenbroen til vildmosen.

Udnytte de grønne potentialer

Byens træer i det offentlige rum er vigtige for et godt bymiljø. Træerne kræver plads omkring sig for at kunne trives og vokse sig store, og det skal prioriteres højt at udforme projekterne, så der er den tilstrækkelige plads. Når der ikke er plads til træer, skal der tænkes kreativt for alligevel at opnå et grønt udtryk.

Forhaver og forarealer på private arealer spiller også ind i bymiljøet. Her skal de gode løsninger findes i fællesskab, og vi har som kommune en vigtig rolle som sparrings- og dialogpartner.

Visionsskitse for omdannelse af Vestbyens Station. I forbindelse med anlæggelsen af Aalborg plusbus er det planen at opgradere det samlede byrum til en attraktiv stationsforplads med fokus på mødesteder og grønne forbindelser for cyklister og fodgængere.

Illustration COBE Arkitekter

"Vi tænker i løsninger, der rækker ind i fremtiden og foregriber klima- og miljøudfordringer. Vi er i førersædet, når det gælder om at tænke og handle bæredygtigt, og vi skaber en kommune, hvor fremtidige generationer nyder godt af de smarte valg, vi træffer i dag

Træplantning kan være en vigtig brik i at få skabt et attraktivt bymiljø. Her et eksempel fra Nyhavnsgade, hvor der egentlig ikke er plads nok til træer, men der er gjort et kvalificeret forsøg på alligevel at hjælpe dem frem

Klimaindsats

Den globale opvarmning medfører store klimaændringer og dermed store ændringer i hyppighed, intensitet og varighed af ekstreme vejrbegivenheder på hele kloden. Vi vil fremtidssikre Aalborg Kommune som et godt sted at bo ved at understøtte en udvikling, der bygger på langsigtet planlægning og klimatilpasningsløsninger, som tager højde for klimaændringerne.

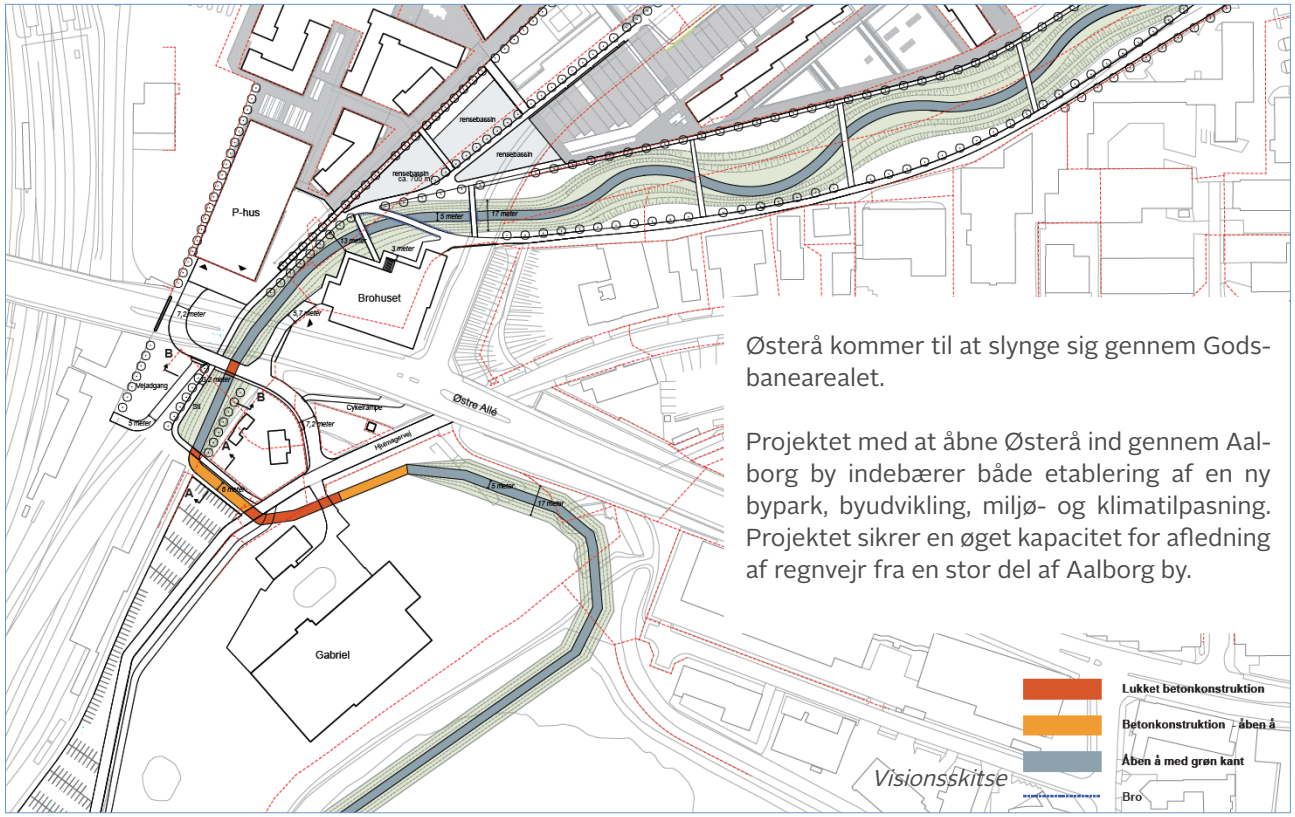
Klimaændringer og løsninger

Danmark får flere og længerevarende hedebølger, ændrede nedbørsmønstre med somre præget af længere tørre perioder, flere kraftige nedbørshændelser, og vintrene vil generelt være præget af øget nedbør. Desuden vil ændringerne i havniveau sammen med ændrede vindmønstre føre til øgede stormflodshøjder.

Ekstremhændelserne har medført betydelige skader, særligt i kystområderne, med store samfundsmæssige omkostninger til følge.

Klimaændringer og ekstremhændelser kan være vanskelige at sikre sig helt imod, men gennem langsigtet og målrettet planlægning er det muligt at forebygge mange væsentlige skader i forbindelse med både skybrud og stormflod.

Vi vil fremtidssikre via bl.a. indsater for lokal afledning af regnvand i udsatte områder og ved at sikre, at arealer i væsentlig risiko for oversvømmelse friholdes for bebyggelse eller sikres mod oversvømmelse via særlige indsatser.

Østerå kommer til at slynge sig gennem Godsbanearealet.

Projektet med at åbne Østerå ind gennem Aalborg by indebærer både etablering af en ny bypark, byudvikling, miljø- og klimatilpasning. Projektet sikrer en øget kapacitet for afledning af regnvejr fra en stor del af Aalborg by.

Visionsskitse

”Byrådet ønsker at fremme miljøbevidst og bæredygtig adfærd og finde potentialer i klimaudfordringerne i samarbejde med borgere, virksomheder og foreninger

Der skal arbejdes målrettet på at finde nye kreative og innovative klimaløsninger, der samtidig bidrager med kvalitet til byudviklingen i form af grønne, bæredygtige, rekreative og identitetsskabende elementer. Åbningen af Østerå er et eksempel på byudvikling med kvalitet, der sikrer øget kapacitet for afledning af regnvand.

Helt konkret arbejder byrådet med forebyggelse af klimaforandringerne på flere fronter - lige fra bæredygtig mobilitet samt bæredygtige bebyggelser og byer, til arbejdet med at gøre Aalborg Kommune uafhængig af fossile brændsler senest i 2050.

Endvidere er der også målrettet fokus på at sikre de nødvendige tilpasninger til klimaudfordringer, - inden de store ulykker sker. Det forudsætter, at der findes tilstrækkelig god viden om, hvor der kan ske oversvømmelser nu og i fremtiden fra havet, vandløb, ekstremregn eller grundvandet.

Herefter skal der findes løsninger, der kan begrænse vandmængderne eller med afværgeforanstaltninger få ledt vandet væk fra de steder, hvor det er uønsket. En løsning kan også være at indrette områder, så der kan ske oversvømmelser uden det giver problemer.

Højvandssikring ved havnepromenaden på NørresundbyHavnefront, der er særligt udsat for oversvømmelser

Mangfoldige funktioner i byen

Vi vil sikre levende byer med en mangfoldighed af oplevelser, funktioner og mødesteder i både Aalborg by og kommunens oplandsbyer og landsbyer. Butikker, restaurationer, kulturtilbud, servicefunktioner og grønne byrum er oplagte drivkræfter for byliv, men det gælder også offentlige funktioner og byintegrerbare erhverv. Bykvalitet opstår bl.a., når vi målrettet koncentrerer de bylivsskabende funktioner i bymidter, bydelscentre, ved plusbussens stationer mv. Kommunens tungere erhverv skal have deres helt egne særlige områder.

Urbane knudepunkter

Aalborg har en særlig rolle som hele Norddanmarks vækstdynamo. Byen skal rumme alle de regionale funktioner, som en moderne universitetsby forventes at have. Byen skal ose af storbypuls og kunne tiltrække nye borgere, studerende, virksomheder og besøgende. Samtidig skal byen være ramme om et godt hverdagsliv.

Aalborg midtby og City Syd er regionens vigtigste handelsudbudspunkter, hvor butikkerne i midtbyen fungerer i fin synergi med kulinariske tilbud, kultur og oplevelser i alle afskygninger. I fremtiden bliver der behov for flere offentlige tilbud i midtbyen i takt med, at området fortættes med flere boliger. Samtidig ønsker et stigende antal virksomheder at lokalisere sig i midtbyen, hvor bylivet er attraktivt for medarbejdere, kunder og forretningsforbindelser. Det er derfor vigtigt at udnytte mulighederne for at arbejde strategisk med placering af virksomheder og nye offentlige institutioner i midtbyen eller i byens øvrige knudepunkter, så de bidrager til at skabe byliv og bykvalitet.

Koncentration af mangfoldige funktioner betyder, at bylivet styrkes, og at byens funktioner kan understøtte hinanden, så synergier og nye muligheder opstår. Eternitten, Spritten og uddannelsescampus Godsbanen er eksempler på områder, hvor der er planlagt for integrerede løsninger, der samler offentlige institutioner, boliger, bæredygtig mobilitet, erhverv og foreningsliv – og hvor bylivet mærkes.

I kommunens oplandsbyer og landsbyer handler det på samme måde om at koncentrere alle byfunktioner, byintegrerbare erhverv og offentlige institutioner, så der også her skabes knudepunkter med byliv og mødesteder, blot i en anden målestok. Byer med attraktive og levende bymidter har større chance for at klare sig i den stigende konkurrence.

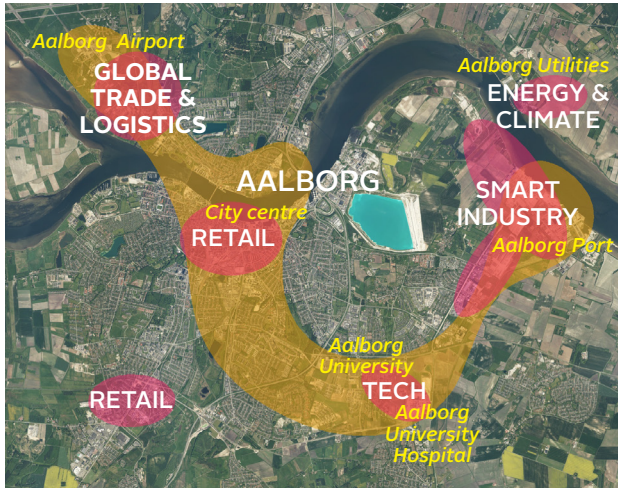
Specialiserede erhvervsområder

Aalborg Kommune har stadig mange produktions- transport- og logistikvirksomheder. Disse virksomheder ligger i særlige erhvervsområder. For at tilgodese virksomhedernes behov og fortsat tiltrække nye virksomheder, skal der arbejdes med at sikre og markedsføre kommunens strategisk udvalgte erhvervsområder, så der sikres gode muligheder for at skabe arbejdspladser og beskæftigelse i kommunen.

Vi skal sikre kommunens 'logistiske perler' ved motorvej, havn, lufthavn og jernbane til virksomheder, der har behov for og gavn af nærhed til den overordnede infrastruktur. Erhvervsområder skal udvikles og italesættes ud fra deres særlige karakteristika for at styrke deres identitet og profil. Eksempelvis ved Aalborg Universitet og NOVI i form af en 'tech-zone'.

Et målrettet arbejde med at sikre og skabe erhvervsområder med unikke og forskellige karakteristika og med særlige stedsidentiteter skal både være med til at styrke virksomhederne og gøre det lettere at tiltrække kvalificeret arbejdskraft og nye virksomheder i zonerne.

I de 11 oplandsbyer med særligt vækstpotentiale sikres der rummelighed til lokalt forankret erhverv. Aktuelt findes der ca. 170 ha ledige erhvervsarealer i disse byer. I øvrige oplandsbyer og landsbyer findes der ca. 35 ha i ledige erhvervsarealer, men her gribes eventuelle projekter gennem sikring af fleksible rammer til en lokal forankret udvikling.

Specialiserede erhvervszoner i og omkring vækstaksen.

Visionen for udvikling af Hjulmagerkvarteret tager hensyn til områdets særlige karakter og stemning, bl.a. på grund af områdets historie som et industrikvarter, der i mange år har eksisteret som et lidt lukket område i byen.
Denne historie bevares og videreudbygges ved genbrug og tilbygning af eksisterende bygninger, samt bevaring af rummene mellem husene. Her ses et område af Hjulmagervej Nord, hvor nyt og gammelt blandes, og synergier opstår

Strategisk byledelse

Byrådet har ansvaret for at skabe optimale rammer, som skal fyldes ud med kreative handlinger og løsninger. Det kræver stærk politisk ledelse – byledelse. Når det handler om at håndtere byens udfordringer og muligheder, er det afgørende vigtigt at få etableret de rigtige rammer for samarbejdet omkring byudvikling, så de involverede aktører trækker i samme retning. Her står den brede borgerinddragelse i centrum.

Nye partnerskaber

Kommunens rolle har ændret sig. Vi er stadig myndighed og serviceleverandør, men nu *også* partner i samskabelse. Kommunen skal samarbejde og understøtte initiativer fra erhvervsliv og borgere. Det betyder, at vi påtager os en facilitatorrolle og fremfor at komme med færdige løsninger byder ind med bl.a. processer, idéer og penge til lokale initiativer og midlertidige eksperimenter. Vi vil arbejde værdibaseret og tværsektorielt med stedet som udgangspunkt, og nye løsninger skal opfylde flere formål og dermed skabe synergi og merværdi. Det gælder både kommunale og private investeringer.

Byudviklingsprojekter rummer store potentialer for at skabe synergi og merværdi, når man arbejder på tværs af politikområderne i kommunen – og et byudviklingsprojekt kan være en ramme for, at ambitioner og politikker inden for flere forvaltningsområder kan forfølges. Hvad der er den rigtige organisering og samspilsform i arbejdet med byudviklingsprojekterne er dog meget afhængigt af hele situationen omkring projekterne – og hvilke kompetencer, der findes hvor. Heri ligger bl.a., at vi bevidst overvejer, hvilken rolle og position vi indtager for at indfri visionerne og målene.

Der er mange forskellige tilgange til arbejdet med integrerede løsninger, og kommunens rolle varierer fra projekt til projekt lige fra at være myndighed på traditionel vis til at indtage et nyt proaktivt kommunalt engagement i byudviklingen. Med reference til Realdanias rapport *'Udviklingsplaner som værktøj i byudvikling'*, kan der benyttes forskellige modeller:

- **Facilitatormodellen.** Kommunen indgår i en fælles strategiudvikling mellem flere parter og kan være den aktive facilitator, - *fx Spritten*
- **Interessentmodellen**. Med sigte på realisering af byudvikling på et givent areal, aktiverer kommunen her sine leverancer inden for fx velfærd og infrastruktur strategisk, og indgår en aftale med grundejere og evt. andre interessenter om gensidige forpligtelser, - *fx plusbus*
- **Selskabsmodellen.** Kommunen etablerer et arealudviklingsselskab sammen med en eller flere partnere. Med et fælles strategisk sigte varetager selskabet projektudvikling, byggemodning og grundsalg, - *fx Stigsborg Havnefront*
- **Ejermodellen**. Kommunen aktiverer sit ejerskab til et givent areal, agerer som udvikler og varetager med sit strategiske sigte selv projektudvikling, byggemodning og grundsalg, - *fx Budolfi Plads*

Uanset Aalborg Kommunes rolle har vi altid en forpligtelse til at sikre den bredest mulige borgerinddragelse.

Det er vigtigt at tilrettelægge rammerne for arbejdet med byudviklingsprojekter målrettet og bevidst for at få det optimale ud af projekterne.

Nytænkning omkring sammensætning af interessenter og partnere giver nye muligheder omkring projekter. Der kan være fokus på at arbejde på tværs af kommunale forvaltningsområder, på tværs af kommunegrænser og samtidig inddrage relevante parter som borgere, foreninger, erhvervsliv, investorer mv.

Vedkommende borgerinvolvering

Byrådet ønsker at tilrettelægge fremtiden i tæt partnerskab med borgere, erhvervsliv, foreninger mv. Det kræver en meget bevidst og målrettet indsats, så borgerne klart ved, om de i forskellige situationer bliver informeret, inddraget, involveret eller ligefrem bliver inviteret ind i en samskabelsesproces. Denne forventningsafstemning er yderst vigtig.

Borgerinddragelse er med til at sikre, at vi er sammen om byudviklingen og gør os i stand til at afveje borgernes mange interesser og holdninger til områdernes styrker, særlige kvaliteter, udfordringer og dilemmaer. Vi kan bruge forskellige metoder:

- dialog med nøglepersoner, interessenter, råd og nævn
- interviews og fokusgrupper med lokale beboere
- registreringer
- spørgeskemaundersøgelser
- offentlige møder
- byvandringer

I den overordnede strategiske planlægning er det målet, at byrådet sætter rammerne for den fremtidige udvikling i kommunen. Det sker fx i arbejdet med Planstrategi og kommuneplanens hovedstruktur. Her er hovedvægten på det politiske ejerskab og engagement i planlægningen.

De mere konkrete temaplaner henvender sig typisk til en afgrænset interessekreds og ikke til alle kommunens borgere. En sådan temaplan kunne fx handle om skovrejsning, hvor det vil være oplagt at involvere interesseorganisationerne for natur, jordbrug, skovbrug og friluftsliv m.fl., men hvor det ikke er et succeskriterie at involvere alle borgere.

Endelig har erfaringer i Aalborg Kommune vist, at netop i processen for planer, der omhandler afgrænsede geografiske områder, giver det god mening at involvere det berørte lokalsamfund.

Der har i den forbindelse - og med stor succes - været gennemført mange borgerrelaterede processer i arbejdet med byudviklingsplaner i kommunens større oplandsbyer samt i flere bydele i Aalborg. Her har borgere, erhvervsliv, foreninger, institutioner mv. været inviteret ind meget tidligt i processen for arbejdet med en ny helhedsplan - byudviklingsplan, der definerer rammerne for den fremtidige udvikling i lokalsamfundet.

Det kræver tillid mellem borger og kommune at opnå en åben og konstruktiv debat. De mange lokalplansforslag, som kommunen sender ud gennem årene, er udtryk for løbende borgerinddragelse omkring bebyggelsesplaner, arkitektur og indretning af boligområder. Vi skal passe på at denne borgerinddragelse ikke institutionaliseres, men til stadighed forbliver en åben og inddragende proces.

Borgerinddragelse med workshop om udvikling af Gigantium-området

Byregion Norddanmark

NordDanmark er en selvstændig byregion, der med stærke nationale og internationale forbindelser har potentiale til at kunne klare sig i den globale konkurrence. NordDanmark rummer samtidigt et bæredygtigt grundlag for det gode hverdagsliv, et innovativt erhvervs- og uddannelsesmiljø og et sundt og involverende fritidsliv for borgerne i regionen.

'Sammen står vi stærkere' er blevet en fællesforståelse for de nordjyske kommuner og regionen i samarbejde om at udvikle Norddanmark. Samarbejdet bygger på et fælles billede af, at Aalborg, de øvrige byer i regionen og det åbne land er hinandens nødvendige forudsætninger samt at en stærk fælles vision - en langsigtet strategisk planlægning for udviklingen i regionen vil bidrage til NordDanmarks konkurrenceevne.

Aalborg Kommune er opmærksom på det ansvar, der ligger i, at Aalborg by har en særlig rolle som vækstdynamo for hele regionen. Byrådet har derfor stor fokus på at styrke og udvikle Aalborgs regionale funktioner med et stærkt universitet, regionale kultur-, handels- og oplevelsestilbud, en robust erhvervsstruktur, en kvalificeret arbejdsstyrke samt nødvendige forbindelser, der kobler Aalborg med de øvrige byer i regionen og gør verden tilgængelig for regionen.

Byregion Norddanmark er et eksempel på hvordan Aalborg Kommune arbejder med FN-s verdensmål nr. 17 partnerskaber for handling

Sammen står vi stærkere

Med et stærkt og innovativt erhvervs- og uddannelsesmiljø, og gode rammer for borgernes hverdagsliv, har Nordjylland et stort potentiale for at kunne klare sig i den nationale og internationale konkurrence. Det kræver et målrettet samarbejde på kryds og tværs af regionen - for udvikling og vækst kommer ikke af sig selv.

I Nordjylland står vi stærkere sammen, når vi evner at skabe fremtidens løsninger i fællesskab. Det gør vi på mange måder - blandt andet gennem Business Region North Denmark (BRN), hvor de nordjyske kommuner og Region Nordjylland arbejder sammen om en fælles vækstdagsorden. Ved at identificere fælles udfordringer, udvikle løsninger og drage fordele af hinandens styrker, øges sammenhængskraften og dermed forudsætningerne for vækst, udvikling og jobskabelse i hele Nordjylland.

De 11 nordjyske kommuner og Region Nordjylland har samarbejdet om et fælles afsnit til kommunernes planstrategier og til regionens Regionale Vækst og Udviklingsstrategi (REVUS). Resultatet er gengivet her:

Fælles vilkår for vækst og udvikling

En lang række fælles og globale vilkår påvirker Nordjyllands udvikling, ligesom Nordjyllands beliggenhed spiller en rolle for udviklingsmulighederne:

Globalisering og den teknologiske udvikling, særligt på det digitale område, åbner op for nye løsninger på samfundsmæssige udfordringer, og giver nye forretningsmuligheder for erhvervslivet, men det kræver ressourcer og de rette kompetencer, hvis mulighederne skal udnyttes optimalt.

Klimaforandringerne foregår hurtigere end nogensinde og giver anledning til at kigge mod bæredygtighed samt nye og grønnere forretningsmodeller. Samtidig er der fortsat behov for omstilling til vedvarende energikilder for at reducere udledningen af CO_2.

Bæredygtighed sikres gennem et aktivt samarbejde om at finde fleksible og langsigtede løsninger på tværs af regionen. Derved kan der opnås holdbare resultater for bæredygtig social, økonomisk og miljømæssig udvikling.

Den demografiske udvikling med en stigende levealder, et faldende fødselstal og tendensen, at mange unge flytter ud af regionen betyder samtidig, at bosætningen og væksten koncentreres i de større byer. Dermed er der færre til at sikre virksomhedernes vækst og imødekomme behovet for uddannet og kvalificeret arbejdskraft.

Styrkepositioner og vækstpotentialer

Nordjylland skal styrkes ved at samarbejde strategisk og målrettet med de særlige stedbundne kvaliteter, styrkepositioner og vækstpotentialer, der er i regionen:

Det sammenhængende Nordjylland: Nordjylland indgår i et nationalt og internationalt samspil af byer og regioner. Universitetsbyen Aalborg er en dynamo for regionen ligesom de større byer i kommunerne er det for hvert deres nærområde. Med 1/3 af regionens indbyggere, og væsentlige dele af det nordjyske erhvervsliv samlet i og omkring Aalborg, udgør byen et kraftcenter for landsdelens erhvervsudvikling. En positiv udvikling i Nordjylland er stærkt afhængig af nære relationer og samarbejde imellem erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner og myndigheder i Aalborg og landsdelens øvrige kommuner.

De nordjyske byer er kraftcentre for kultur, innovation og byliv. Byerne har forskellige styrkepositioner og roller inden for bosætning, erhverv, natur og kultur, og derfor skal der satses på forskellige udviklingsstrategier alt efter den enkelte bys styrker og identitet i et sammenhængende Nordjylland. En positiv udvikling kræver, at der er nære relationer og samarbejder på kryds og tværs af regionen. Vi er hinandens nødvendige forudsætninger og er alle afhængige af, at der er et net af attraktive og levedygtige byer og oplande.

Det forbundne og mobile Nordjylland: En stærk nordjysk infrastruktur er en forudsætning for at styrke mobiliteten og skabe vækst og beskæftigelse. Infrastruktur binder Nordjylland sammen og forbinder regionen med resten af Danmark. Hvis vækstpotentialerne i Nordjylland skal udnyttes optimalt, er det vigtigt, at det bliver nemmere at flytte mennesker, gods, viden, idéer og data rundt i regionen. Derfor skal der samarbejdes målrettet om at styrke både de fysiske og digitale forbindelser i og mellem Nordjylland og resten af Danmark.

Det attraktive Nordjylland: Nordjylland udmærker sig på flere områder – også i en international sammenhæng. Det gælder fx de mange nordjyske turistattraktioner, den fantastiske kyst, naturoplevelser og kulturperler, som danner et godt grundlag for oplevelser, bosætning og rekreation og er med til at løfte hele regionen.

Det virksomme Nordjylland: Nordjylland har et robust og mangfoldigt erhvervsliv med særlige styrkepositioner inden for bæredygtig energi, IKT, fødevarer, oplevelser, byggeri og logistik. Endvidere sikrer nærheden til Vesterhavet, Kattegat og Limfjorden de maritime erhverv en særlig styrkeposition og giver vigtige transportveje for gods og mennesker.

Det grønne og energiske Nordjylland: Der er et stort potentiale i at styrke indsatsen inden for bæredygtighed, brug af grøn teknologi og nye grønne forretnings- og samarbejdsformer. Nordjyllands styrkepositioner inden for energiteknologi kan fx understøttes igennem fælles, strategisk energiplanlægning, som fremmer teknologiske løsninger og systemer inden for vedvarende energi.

Det kompetente Nordjylland: Aalborg universitet giver, med sine mange internationale styrkepositioner og kompetencer, Nordjylland en særlig position, som er afgørende for Nordjyllands udvikling. Sammen med professionshøjskoler, de tekniske skoler og et net af erhvervsfaglige og mellemlange videregående uddannelsesinstitutioner, er universitetet med til at levere veluddannet arbejdskraft til erhvervslivet. En fælles indsats allerede i folkeskolen er særlig vigtig for den fremtidige samfunds- og erhvervsudvikling, herunder adgang til kvalificeret arbejdskraft.

Byrådsperiodens planlægningsopgaver

Aalborg Kommune arbejder målrettet med at anvende den overordnede del af kommuneplanen som et aktivt strategisk politisk værktøj til at skabe attraktive byer og samtidig sikre, at arealinteresserne i byerne og det åbne land afvejes ud fra langsigtede og bæredygtige helhedsløsninger. Det ligger endvidere byrådet meget på sinde at udvikle kommunen sammen med borgere.

Kommuneplanen er et meget omfattende og komplekst værktøj, så for at tilgodese disse intentioner har Aalborg Kommune revideret kommuneplanen som rullende planlægning med målrettede delrevisioner omkring den overordnede strategiske planlægning samt udvalgte, aktuelle temaer og geografier. Fremadrettet gennemføres der en planproces vedrørende en sammenskrivning med genvedtagelse af den samlede kommuneplan minimum én gang i hver byrådsperiode.

Gennemført kommuneplanlægning siden Planstrategi 2016

I perioden fra 2016 til nærværende godkendelse af Planstrategi 2019 er der godkendt følgende Kommuneplanrevisioner som selvstændige kommuneplantillæg.

- Tematiske kommuneplantillæg for temaerne: Parkering og en ny Aalborg plusbus,
- Geografiske kommuneplantillæg i form Byudviklingsplaner for følgende af Aalborgs bydele: Skalborg og Østre Havn,
- Geografiske kommuneplantillæg for en udvidelse af Østhavnen,
- Geografiske kommuneplantillæg i form Byudviklingsplaner for oplandsbyerne med særlige byvækstpotentialer: Klarup, Storvorde, Nibe, Hals, Vestbjerg, Vodskov og Godthåb.

I perioden er der også godkendt 63 mindre kommuneplantillæg, der er udarbejdet parallelt med konkret lokalplanlægning. Dette er et udtryk for, at vores strategier ikke er statiske men dynamiske og udvikles løbende.

Kommuneplanlægning i denne byrådsperiode

Med Planstrategi 2019 har byrådet besluttet, at der ikke gennemføres en totalrevision af kommuneplanen i denne byrådsperiode. Der gennemføres følgende delrevisioner i byrådsperioden og minimum én sammenskrivning og genvedtagelse af kommuneplanen:

Igangsat kommuneplanlægning

Der er igangsat en del kommuneplantillæg med afsæt i den tidligere Planstrategi 2016, men som stadig er under udarbejdelse. Det drejer sig om:

- En total revision af kommuneplanens retningslinjer: Retningslinjerevision 2019 (der indeholder en sammenskrivning og genvedtagelse af den øvrige del af kommuneplanen),
- Geografiske kommuneplantillæg i form Byudviklingsplaner for følgende af Aalborgs bydele: Aalborg Midtby, Vejgaard, Vestby, Nørresundby og Gigantium,
- Geografiske kommuneplantillæg i form Byudviklingsplaner for oplandsbyerne med særlige byvækstpotentialer: Vadum, Svenstrup og Frejlev,
- Geografiske kommuneplantillæg i form Byudviklingsplaner for Gistrup.

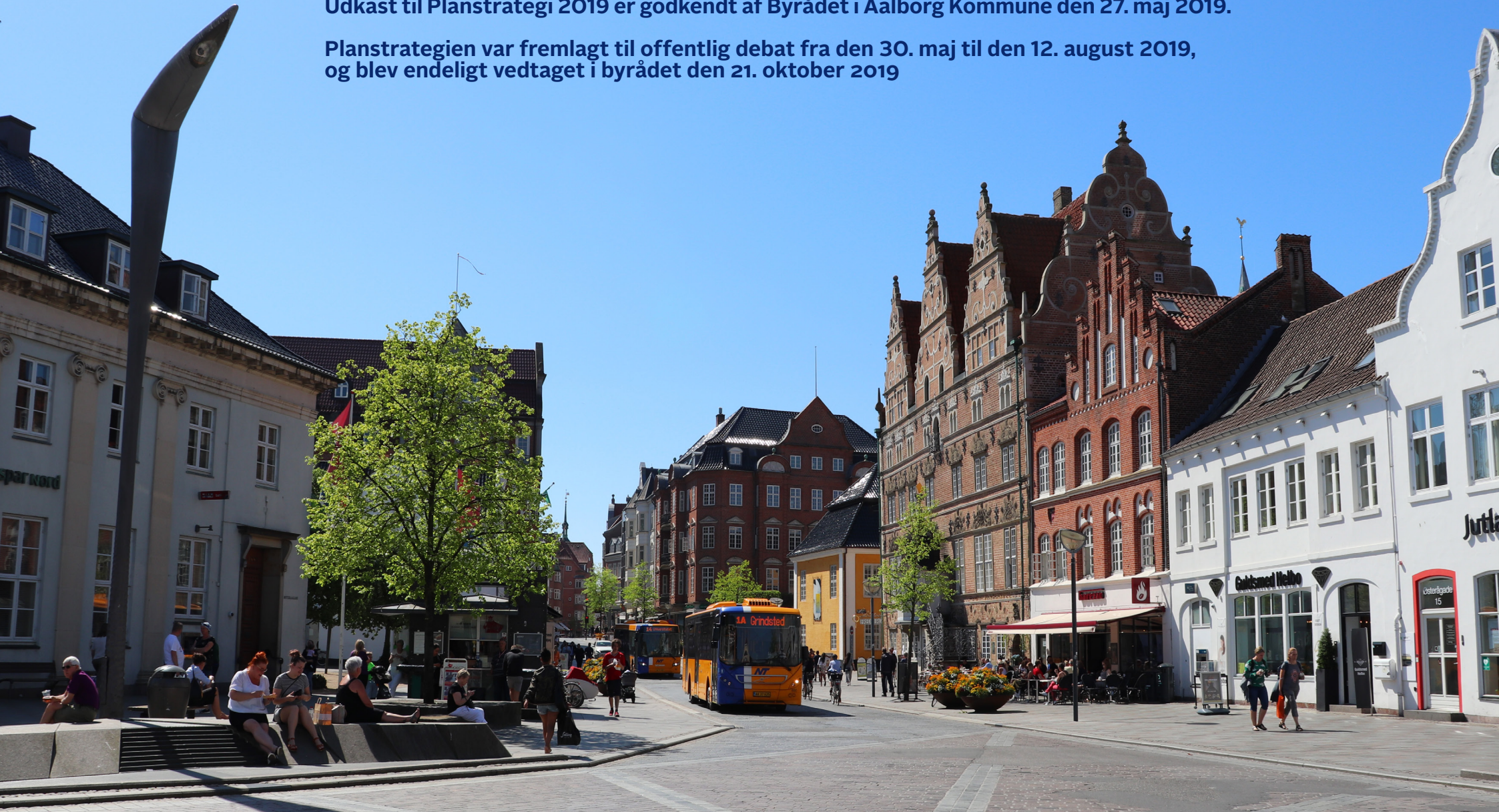
Kommende kommuneplanlægning

Med godkendelse af Planstrategi 2019 ønsker byrådet at igangsætte yderligere følgende kommuneplantillæg:

- Strategiske kommuneplantillæg vedrørende: opdatering af kommuneplanens hovedstruktur 'Fysisk vision 2025' samt foranalyse for etablering af Aalborg plusbus, etape 2,
- Tematisk/geografisk kommuneplantillæg, der omfatter helhedsplaner for vandhåndtering,
- Geografisk kommuneplantillæg i form Byudviklingsplan for Vester Hassing (som den sidste af de 11 oplandsbyer med særlige byvækstpotentialer),

Udkast til Planstrategi 2019 er godkendt af Byrådet i Aalborg Kommune den 27. maj 2019.

Planstrategien var fremlagt til offentlig debat fra den 30. maj til den 12. august 2019, og blev endeligt vedtaget i byrådet den 21. oktober 2019

Nytorv skal udvikles i forbindelse med etablering af Aalborg plusbus tracéet og byrumsprojektet 'Nytorv til Nordkraft'

By- og Landskabsforvaltningen

Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby

Tlf. 9931 2000
www.aalborg.dk